

Αθήνα, 5 Μαΐου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη

Θέμα: Υπερτριπλασιασμός του αριθμού των ανηλίκων κρατουμένων

Με βάση επίσημα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής, στις 16 Απριλίου 2025 κρατούνταν, συνολικά, ενενήντα δύο (92) ανήλικοι, δηλ. από 15 – 18 ετών, στα Σωφρονιστικά Καταστήματα της χώρας. Ένα χρόνο πριν, δηλ. στις 16 Απριλίου 2024, στα Σωφρονιστικά Καταστήματα της χώρας κρατούνταν είκοσι οκτώ (28) ανήλικοι. Προκύπτει, συνεπώς, μέσα σ' ένα χρόνο ένας υπερτριπλασιασμός του αριθμού των ανηλίκων, στις φυλακές. Η αύξηση κατ' ακρίβειαν ανέρχεται στο αδιανόητο ποσοστό του 228,5% (!) Σημειώνεται ότι ο αριθμός των ανηλίκων κρατουμένων τα προηγούμενα χρόνια (την ίδια πάντα ημερομηνία, δηλ. 16.4.) ήταν σταθερά κάτω από 50, ήτοι: 2019: 10, 2020: 31, 2021: 23, 2022: 30, 2023: 41. Η παραπάνω σημειωθείσα αύξηση του αριθμού των ανηλίκων κρατουμένων δεν μπορεί παρά να αποδοθεί στην άφρονα τιμωρητική πολιτική της κυβέρνησης, ιδίως στο πεδίο της νεανικής παραβατικότητας. Συνολικά, εξάλλου, ο αριθμός των κρατουμένων (ενηλίκων και ανηλίκων) αγγίζει, μετά από χρόνια, ξανά το ψυχολογικό όριο των 12 χιλιάδων, καθώς στις 16 Απριλίου 2025, ήταν 11.885. Η χωρητικότητα των ελληνικών σωφρονιστικών καταστημάτων στο σύνολό τους είναι 10763, οπότε εντοπίζεται ένας υπερπληθυσμός της τάξης του 110,4%.

Οι ανήλικοι κρατούνταν τα προηγούμενα χρόνια στο Σωφρ. Κατάστημα (Σ.Κ.) Κορίνθου αλλά από το 2022 και μετά κρατούνται στο Αγροτικό Σωφρονιστικό Κατάστημα Κασσαβέτειας (Μαγνησίας). Σήμερα, από τους ως άνω ανηλίκους οι ογδόντα τέσσερις (84) βρίσκονται στο Σ.Κ. Κασσαβέτειας και οκτώ (8) στο Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού. Για τις συνθήκες κράτησης των ανηλίκων στο Σ. Κ. Κασσαβέτειας ο Συνήγορος του Πολίτη στην Ετήσια έκθεση του (2024), σελ. 154 διατύπωσε την άποψη «περί ακαταλληλότητας των σωφρονιστικών καταστημάτων με τη μορφή που λειτουργούν, για την εξυπηρέτηση των σκοπών του σωφρονισμού και της επανένταξης ανηλίκων, καθώς και την πρόταση για δημιουργία δομών οικογενειακού τύπου, προσανατολισμένων στην υποστήριξη παιδιών που έχουν εμπλακεί στην παραβατικότητα». Η ίδια ανεξάρτητη Αρχή ως Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης των Βασανιστηρίων και της Κακομεταχείρισης-OPCAT (στην Ετήσια ειδική έκθεση 2022-2023), σελ. 129-131 υπέβαλε σειρά προτάσεων για τους ανηλίκους κρατουμένους του Καταστήματος αυτού.

Εξάλλου, πρόσφατα (20.3.2025) η Ένωση Υπαλλήλων του Σ.Κ. Κασσαβέτειας με Υπόμνημα που απέστειλε σ' όλους τους βουλευτές-μέλη της Ειδ. Μόνιμης Επιτροπής Σωφρονιστικού Συστήματος της Βουλής περιγράφει με τα πιο μελανά χρώματα την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί μετά τη μεταγωγή των ανηλίκων κρατουμένων. Αναφέρεται ειδικότερα ότι «οι ανήλικοι κρατούμενοι αποδείχθηκαν άκρως προβληματικοί καθώς

τοποθετήθηκαν σε ένα κατάσταση που δεν είχε και δεν έχει, τρία χρόνια μετά, καμία υποδομή ώστε να φιλοξενήσει κρατούμενους τόσο μικρής ηλικιακής ομάδας. Καθημερινά υπάρχουν συμπλοκές και περιστατικά βιαιοπραγίας μεταξύ των ... Εφαρμόζεται το μέτρο του ξεχωριστού προαυλισμού για την προστασία των θυμάτων από τους θύτες. Αυτό έχει σαν συνέπεια την μείωση των ωρών προαυλισμού και μοιραία την αύξηση των ωρών εγκλεισμού.» «Τι είδους φοίτηση μπορεί να απολαμβάνει ένας ανήλικος κρατούμενος, ο οποίος φοβάται να επιστρέψει στην πτέρυγα που διαμένει φοβούμενος μην ξυλοκοπηθεί και μην κακοποιηθεί, ...». Οι εργαζόμενοι επισημαίνουν την πλήρη ακαταλληλότητα του Καταστήματος, π.χ. λόγω ύπαρξης θαλάμων αντί κελιών, για την διαβίωση των ανηλίκων κρατουμένων τονίζοντας «την πιθανότητα σοβαρότατου τραυματισμού ή και θανάτου ανηλίκων κρατουμένων, λόγω της υπερβολικής συμφόρησης και της παντελούς έλλειψης υποδομών και εργαλείων διαχείρισεως της συγκεκριμένης ηλικιακής κατηγορίας».

Την δύσκολη κατάσταση διαπιστώσαμε και οι βουλευτές-μέλη της Επιτροπής Σωφρονιστικού συστήματος κατά την οργανωμένη επίσκεψή μας στο Σ.Κ. Κασσαβέτειας (στις 21 Φεβρουαρίου 2025). Ειδικότερα διαπιστώσαμε την ανεπάρκεια και ακαταλληλότητα των υποδομών να στεγάσουν ανήλικους κρατούμενους, την έλλειψη κατάλληλου ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού και, τέλος, τους κινδύνους για την ασφάλεια των κρατουμένων αλλά και των υπαλλήλων. Παράλληλα πληροφορηθήκαμε την έλλειψη ικανού αριθμού κατάλληλων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, θετικών για την ανάπτυξη και διαπαιδαγώγηση των ανηλίκων.

Κατόπιν τούτων,

Επειδή η μεταχείριση των ανηλίκων παραβατών είναι ένα εξαιρετικά ευαίσθητο θέμα, ξεχωριστής σημασίας,
Επειδή η φυλάκιση των ανηλίκων πρέπει να είναι ένα απολύτως εξαιρετικό-έσχατο μέτρο, το οποίο δικαιολογείται μόνο όταν κανένα άλλο δεν λειτουργεί,
Επειδή ο εγκλεισμός των ανηλίκων υποχρεώνει το κράτος στη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφάλειας, προστασίας της αξιοπρέπειάς και διαπαιδαγώγησής τους

Ερωτάται ο κ. Υπουργός

1. Που αποδίδει η Κυβέρνηση την αύξηση, σε τέτοιο βαθμό, του αριθμού των ανηλίκων κρατουμένων; Προτίθεται να λάβει κάποια μέτρα γι' αυτό;
2. Ποια ηλικία ακριβώς έχουν οι ανήλικοι κρατούμενοι (πόσοι είναι 15 ετών, 16, 17, 18);
3. Πόσοι ανήλικοι κρατούμενοι είναι καταδικασμένοι (πόσοι σε πρώτο βαθμό, πόσοι σε δεύτερο βαθμό) και πόσοι προσωρινά κρατούμενοι;
4. Για ποια εγκλήματα κρατούνται οι ανήλικοι κρατούμενοι, ως καταδικασμένοι και ως κατάδικοι;
5. Τι είδους ποινές και ποιας διάρκειας εκτίουν οι καταδικασμένοι ανήλικοι κρατούμενοι;
6. Ποιας εθνικότητας είναι οι ανήλικοι κρατούμενοι;
7. Υπάρχει διαχωρισμός υποδίκων και κατάδικων ανηλίκων κρατουμένων;
8. Ποια προγράμματα επιμόρφωσης, διαπαιδαγώγησης και υποστήριξης αναπτύσσονται για τους ανηλίκους κρατούμενους;

9. Πώς αξιολογεί η Κυβέρνηση την προειδοποίηση των εργαζομένων για πιθανό σοβαρότατο τραυματισμό ή και θάνατο ανηλίκων κρατουμένων; Ποια μέτρα αποτροπής προτίθεται να λάβει;
10. Κρίνει η Κυβέρνηση τις συνθήκες διαβίωσης των ανηλίκων κρατουμένων ικανοποιητικές με βάση τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας;
11. Ποιες από τη δέσμη προτάσεων που υπέβαλε ο Συνήγορος του Πολίτη, ως Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης Βασανιστηρίων, έχουν γίνει δεκτές και έχουν υλοποιηθεί και ποιες όχι, και γιατί;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Ακρίτα Έλενα

Γαβρήλος Γιώργος

Γιαννούλης Χρήστος

Βέττα Καλλιόπη

Δούρου Ειρήνη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Κασιμάτη Νίνα

Κόκκαλης Βασίλης

Μαμουλάκης Χάρης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κώστας

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Τσαπανίδου Πόπη

Ψυχογιός Γιώργος